Waterlands Archief

Begroting 2027

Vastgesteld door het bestuur op

de secretaris,

R.W.M. Bisscheroux

de voorzitter,

E. van Selm

Waterlands Archief

Gemeenschappelijke Regeling van de gemeenten:

- Edam-Volendam
- Landsmeer
- Purmerend
- Waterland
- Wormerland

Inhoud

Programma 2027 4
Inleiding 4
Taakuitvoering 5
Organisatie 8
Samenwerking 9
Paragrafen 10
§ Lokale heffingen 10
§ Weerstandsvermogen en risicobeheersing 10
§ Onderhoud kapitaalgoederen 11
§ Financiering 12
§ Bedrijfsvoering 12
§ Verbonden partijen 13
§ Grondbeleid 13
§ Openbaarheid (Woo) 13
Begroting 2027 14
Overzicht van baten en lasten 14
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 15
Meerjarenraming van baten en lasten 18
Overzicht incidentele en structurele baten en lasten 19
Geprognotiseerde balans 2027-2030 20
Staat van reserves en voorzieningen 22
Meerjarenraming reserves en voorzieningen 23
Gemeentelijke bijdragen 2027 24
Meerjarenraming gemeentelijke bijdragen 25

Programma 2027

Inleiding

In 2018 heeft het WA haar huidige missie en visie opgesteld. Deze zijn nog steeds actueel en toekomstbestendig. Onze missie is:

Het Waterlands Archief is het betrouwbare geheugen van de regio Waterland

Het Waterlands Archief heeft verschillende maatschappelijke functies: collectief geheugen, duurzaam toegankelijke bron van informatie, betrouwbare informatiebron, expertisecentrum en toezichthouder. Hieronder staan die functies geclusterd weergegeven. Samen met onze partners zorgen we dat onze gezamenlijke klant de juiste diensten ontvangt.

Eind 2024 is het uitvoeringsplan 2026-2029 *Samen werken aan het geheugen van regio Waterland* door het bestuur van het Waterlands Archief vastgesteld. Het Waterlands Archief zal zich ook in het komende jaar inzetten voor het geheugen van de regio Waterland. Dat doet het WA niet alleen maar samen met de gemeenten van Waterland en hun inwoners. Wij zijn er door én voor de regio Waterland. Door actief archieven te verwerven, door samen te werken aan archiefvorming, door onderzoekers te ondersteunen in hun publicaties en door samen te werken met erfgoedinstellingen.

Het jaar 2027 is het tweede uitvoeringsjaar van het uitvoeringsplan. De relevante doelen zijn hieronder duidelijk herkenbaar weergegeven. Uitvoering van de (project)-activiteiten doet het Waterlands Archief samen met de gemeenten, de Bibliotheek Waterland, Cultuurhuis Wherelant, musea en historische verenigingen, het hoogheemraadschap, en dergelijke. Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande activiteiten van de gemeenten en andere organisaties.

Ieder jaar kiezen we thema's waaraan speciale aandacht wordt besteed. In 2027 zijn dat:

- FC Volendam
- Het gat van Wormer
- Waterland en de wereld (werktitel)
- Maand van de Geschiedenis, thema 'Stad & Land'
- Open Monumentendag: landelijk thema nog niet bekend

Taakuitvoering

COLLECTIEF GEHEUGEN VAN WATERLAND

Door verwerving en ontsluiting van archieven en collecties houdt het Waterlands Archief het collectief geheugen levend en wordt het cultureel erfgoed gewaarborgd.

Actief verwerven van particuliere archieven als aanvulling op de gemeentelijke

Naast het opnemen van de gemeentelijke- en semi-overheidsarchieven heeft het WA ook als taak om particuliere archieven te verwerven. Enerzijds als directe aanvulling op de gemeentelijke 'hotspots', anderzijds als algemene aanvulling op de gemeentelijke archieven. Gemeentelijke hotspots zijn aanvullingen van de selectielijst met actuele maatschappelijke onderwerpen. Het WA vult deze aan met niet-gemeentelijke archieven uit de regio Waterland over deze onderwerpen. In 2027 gaan we verder met het actief verwerven van particuliere archieven op basis van de eerder opgestelde collectieanalyse.

Ondersteunen van de gemeenten met het beheren van de 'collectie Waterland'

Wij ondersteunen de gemeenten met hun cultuurbeleid door het opnemen en beheren van (beeld)collecties. Daarmee bouwen we mee aan een 'collectie Waterland'. In 2027 gaan we verder met het opnemen van (beeld)collecties.

Opzetten van een historische 'verhalenbank' per dorp/gemeente van Waterland

Voor andere onderwerpen voert het WA een actief acquisitiebeleid, dat wil zeggen dat wij actief archiefvormers en hun nazaten benaderen. Dat doen we op basis van een acquisitiebeleidsplan waarin lacunes in archieven en collecties zijn aangegeven. Zoals migranten en vluchtelingen als doelgroep. Te denken valt ook aan een verhalenbank per dorp/gemeente met verhalen door/over bewoners. In 2027 zetten we dit voort.

Particuliere archiefvormers tegen betaling adviseren over archiefbeheer en -bewerking

De expertise die het WA heeft en deelt met de gemeentelijke archiefvormers is tegen betaling ook beschikbaar voor particuliere archiefvormers. We adviseren hierbij op het gebied van archiefvorming, archiefbeheer en archiefbewerking. Kennis over archiefvorming is daarom een vast onderdeel van onze communicatie-uitingen. Op aanvraag kunnen particulieren ook in 2027 een beroep doen op onze expertise.

Organiseren van tentoonstellingen, publicaties, bijeenkomsten op basis van onderzoek

Het vormen van een collectief geheugen is meer dan het opnemen van archieven en collecties. Het is ook het verder vormgeven van dit geheugen door historisch onderzoek en door het organiseren van tentoonstellingen, publicaties, bijeenkomsten, etc. op basis van dit onderzoek. Daarbij zijn wij laagdrempelig en divers in ons aanbod. Dit collectief geheugen gaat over het gemeenschappelijk verleden van Waterland in al zijn verscheidenheid. Dat geheugen geven wij vorm samen met onze partners in de regio Waterland: erfgoedinstellingen, de media, culturele instellingen, toerisme (Laag-Holland), buurthuizen, verzorgingshuizen en onderwijsinstellingen. Ook in 2027 organiseren we diverse tentoonstellingen, publicaties, bijeenkomsten, etc.

Artificiële intelligentie inzetten om informatie beter te ontsluiten

Ook digitaal breiden wij ons aanbod verder uit (Waterland op de kaart, Wat staat daer, Geschiedenislokaal Waterland). Artificiële Intelligentie (AI) kan een belangrijke rol gaan spelen om informatie beter te ontsluiten. Daarmee geven we onze informatie in verschillende vormen een groter bereik. AI wordt inmiddels al toegepast in het omzetten van handgeschreven teksten. In 2027 verkennen we de mogelijkheid om AI in te zetten in de ontsluiting van informatie verder.

DUURZAAM, TOEGANKELIJK EN BETROUWAAR

Het Waterlands Archief fungeert als een gedegen informatiebron die de betrouwbaarheid en authenticiteit van de geboden informatie kan garanderen. Het archief waarborgt de continuïteit, beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatie.

Duurzame toegankelijkheidsstrategie voor digitale archieven

Het WA bestaat bijna 50 jaar en in die tijd zijn de archieven van gemeenten en particulieren duurzaam toegankelijk bewaard gebleven. Naast de papieren archieven zijn dat steeds meer ook digitale archieven. Betrouwbaarheid van papieren en digitale archieven vraagt om constante zorg. Onder betrouwbaarheid verstaan we in dit verband: authenticiteit. Papieren archieven blijven authentiek door restauratie en digitalisering en digitale archieven door tijdige omzetting naar een raadpleegbaar formaat. Daarvoor hanteren wij een duurzame toegankelijkheidsstrategie. In 2027 werken we verder aan de toegankelijkheidsstrategie.

Inzetten van nieuwe technieken zoals blockchain en NFT’s voor authenticiteit

Nieuwe ontwikkelingen worden daarbij gevolgd zoals de mogelijkheden van blockchain en Non-Fungible Tokens (NFT’s) voor digitale authenticiteit. In 2027 volgen we deze ontwikkelingen verder.

NIS2 voor informatiebeveiliging

Aanvullend zijn maatregelen nodig op het gebied van informatiebeveiliging. Met een externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een interne Privacy Officer heeft het WA de bezetting vanwege de uitvoering van de AVG op orde. De FG fungeert ook als Chief Information Security Officer (CISO) voor Informatiebeveiliging. Het beleid van de afgelopen jaren om te voldoen aan de eisen van de AVG en de NIS2 wordt in 2027 voortgezet.

Actieve openbaarmaking van gemeentelijke dossiers vanwege Woo

Papieren archieven worden ook al bijna 50 jaar beschikbaar gesteld in de studiezaal van het WA. Gedigitaliseerde en digitale archieven worden ‘actief openbaar gemaakt’ op de website van het WA, zoals de gedigitaliseerde bouwdossiers. Het WA kan ook een rol spelen in de actieve openbaarmaking van bijvoorbeeld gemeentelijke dossiers vanwege de Wet open overheid (Woo): het ‘archief als nutsvoorziening’. Dit is een kanteling van het heersende perspectief, namelijk niet het materiaal maar de behoefte van de gebruiker staat voorop. De archiefdienst transformeert hierbij van centrale opslag- en beheerlocatie naar een verdeel-en distributiestation van informatie. In 2027 verkennen we verder de behoefte hieraan.

‘Scannen op verzoek’ invoeren tegen betaling

Een andere vernieuwing is het zogenaamde ‘scannen op verzoek’ tegen betaling. Een en ander is afhankelijk van de Wet hergebruik overheidsinformatie. Eigenaarschap en auteursrecht vragen bij dit alles om bescherming via onze aansluiting bij Pictoright en Extended Collective Licensing (ECL). Daarmee bieden we een complete platformfunctie voor de regio Waterland. Na de aanloop in 2026 starten we in 2027 met een vaste dienst voor de aangesloten overheden (gratis), het HHNK en particulieren (beiden tegen betaling).

Werken met Linked (open) data vanwege toegankelijkheid

Het beschikbaar stellen van informatie is één, het beter toegankelijk maken is daarbij belangrijk voor de vindbaarheid van die informatie. Daaraan werken we continu door het toevoegen en verbeteren van ‘nadere toegangen’. Hierbij zal meer nadruk komen op het definiëren en ontsluiten van documentatie. Nieuw is het werken met Linked (open) data (termennetwerk) op basis van onze digitale bronnen. In 2027 lopen we mee in de digitale ontwikkelingen (AI en dergelijke, standaarden, data verrijken) vanwege toegankelijkheid.

EXPERTISECENTRUM, ADVIES EN INSPECTIE

Het Waterlands Archief draagt bij aan een verdere professionalisering van het informatiebeheer van gemeentelijke en (tegen betaling) aan particuliere organisaties. Door hen te voorzien van advies en informatie om de (archief)processen juist uit te voeren.

Gemeenten en particuliere archiefvormers met kennis ondersteunen

Bij de vele ontwikkelingen op het gebied van informatiebeheer in het algemeen en archivering in het bijzonder treedt het WA op als expertisecentrum. Primair voor de deelnemende gemeenten maar ook voor particuliere archiefvormers. In 2027 zetten we onze adviestaak voort voor gemeenten (gratis) en particulieren (betaald).

Actief delen van informatie met de regio

Daarvoor verzamelen wij niet alleen de nodige informatie maar we delen die ook actief met de regio. Daarmee verbinden we landelijke met regionale ontwikkelingen. Hiervoor organiseren we regiobijeenkomsten en workshops om kennis te delen met gemeenten, bedrijven, verenigingen en particulieren. Ook in 2027 delen we informatie met gemeenten (gratis) en anderen (betaald).

Samenwerken met archiefdiensten om expertise te delen

Verder werken we ook in 2027 samen met archiefdiensten en archiefvormers voor het delen van expertise.

Aansluiten bij de gemeentelijke processen bij advies (archiveren by design)

Voor onze adviestaak sluiten we met onze diensten meer aan bij werkprocessen van gemeenten (archivering by design). In plaats van inspectie staat advies en dienstverlening aan de voorkant ook in 2027 weer voorop. Het goede gesprek en de kwaliteit van de informatie komt hierbij op de eerste plaats.

Meer zichtbaar zijn voor particuliere archiefvormers/ erfgoedadvies geven

Het advies aan gemeenten breiden we in 2027 verder uit met advies aan historische verenigingen en particuliere archiefvormers. Daarvoor moeten we meer zichtbaar zijn voor particuliere archiefvormers en erfgoedadvies geven.

Aansluiten bij de gemeentelijke processen bij inspectie (systeemtoezicht)

Ook voor onze inspectietaak sluiten we meer aan bij werkprocessen van de gemeenten met onze diensten (systeemtoezicht). Ook hier staat het goede gesprek en de kwaliteit van de informatie voorop. We blijven de wettelijke inspecties uitvoeren met audits van de gemeenten (VNG-archief KPI's) en waar nodig RODIN-audits uitvoeren op de digitale beheeromgeving.

Organisatie

Organisatieontwikkeling

Dit betreft de ondersteunende processen in de vorm van de ontwikkeling van de organisatie op het gebied van bedrijfsvoering, privacy en informatiebeveiliging, personeel en verduurzaming. Een belangrijke ontwikkeling is het volledig digitaal werken en archiveren op basis van een Handboek vervanging. Daarvoor werken we met een eenvoudig digitaal archiefsysteem (Visiedosis) en worden de personeelsdossiers gedigitaliseerd.

Bij vertrek van medewerkers wordt kritisch beoordeeld of herbezetting noodzakelijk is

In de periode 2027-2029 zullen drie medewerkers met pensioen gaan en daarmee afscheid nemen van het WA. Bij natuurlijk verloop door pensionering van medewerkers wordt kritisch gekeken of de functie wellicht (deels) niet opnieuw hoeft te worden ingevuld.

Gezien alle ontwikkelingen is het belangrijk om de expertise van het eigen personeel op peil te houden. Bijvoorbeeld door kennis te ontwikkelen en bij te houden over Artificiële Intelligentie (AI) en data-analyse. Daarnaast ontwikkelen we kerncompetenties (samenwerken, resultaatgerichtheid en klantgerichtheid) verder door trainingen. Ieder jaar is daarom een (beperkt) budget beschikbaar voor trainingen en opleidingen.

Inzetten op verduurzaming van de bedrijfsvoering (in overleg met gemeente Purmerend)

Het WA wil haar bijdrage leveren aan het milieu door een verduurzaming van de bedrijfsvoering. Voor het pand Wielingstraat 75 is overleg met de gemeente Purmerend als beheerder van het pand hierbij belangrijk. In 2027 vindt mogelijk de plaatsing van zonnepanelen plaats door de gemeente Purmerend. Ook kijken we naar een efficiëntere aansturing van de klimaatinstallaties van de depots.

Voor andere aspecten van de bedrijfsvoering gaan we zelf inzetten op verduurzaming. Te denken valt aan duurzame inkoop, minder gebruik van materialen, verminderen van afval, minder printen en duurzame digitale opslag. In 2027 geven we uitvoering aan de nulmeting.

Samenwerking

Centraal staat de samenwerking met onze partners om samen het geheugen van de regio Waterland actief vorm te geven. Uitvoering van de (project)-activiteiten doet het Waterlands Archief samen met de gemeenten, de Bibliotheek Waterland, Cultuurhuis Wherelant, musea en historische verenigingen, het hoogheemraadschap, en dergelijke. Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande activiteiten van de gemeenten en andere organisaties. Het Waterlands Archief werkt niet alleen nauw samen met partners in de regio Waterland maar ook daarbuiten. Bijvoorbeeld met de andere archiefdiensten in Noord-Holland. Intensievere samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad blijft daarbij in beeld.

Kosten per programma

Waterlands Archief		
• Lasten	€	1.982.900
• Mutaties reserves	€	-
• Baten	€	133.200
• Gemeentelijke bijdragen	€	1.849.700

Digitalisering Bouwvergunningen		
• Lasten	€	189.993
• Mutaties reserves	€	3.698
• Baten	€	-
• Gemeentelijke bijdragen	€	186.295

De lasten en baten van de programma's en de overige geldstromen, zoals investeringen en de mutaties in de reserves worden toegelicht in het hiernavolgende financiële deel van deze begroting.

De bijdragen van de deelnemende gemeenten worden toegelicht in de meerjarenraming.

Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. In dit hoofdstuk geven wij het kader aan waaraan de paragrafen minimaal dienen te voldoen.

Op deze plaats besteden we aandacht aan de volgende (verplichte) paragrafen.

§ Lokale heffingen

Deze paragraaf is niet op het WA van toepassing.

§ Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin het Waterlands Archief financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Het WA beschikt over een algemene reserve en een tweetal bestemmingsreserves. Met deze reserves is het WA zelfstandig in staat is om een enkele tegenvaller op te kunnen vangen.

Naast de algemene reserve beschikt het Waterlands Archief over twee bestemmingsreserves. Ook deze maken deel uit van het weerstandsvermogen en dragen bij aan het opvangen van financiële risico's.

Liquiditeitsrisico 2027

Conform artikel 11 BBV wordt ook het liquiditeitsrisico toegelicht. In 2027 blijft sprake van een beperkt, tijdelijk liquiditeitstekort door de spreiding van inkomsten en uitgaven. Uit onderzoek blijkt dat het financieel voordeliger is om gebruik te maken van de huidige rekening-courantfaciliteit dan om een externe lening aan te trekken. De negatieve rente op de roodstand leidt tot lagere lasten dan financiering via BNG of de gemeente Purmerend.

De rekening-courantfaciliteit kent op dit moment een maximum roodstand van € 200.000. Dit wordt voor 2027 in principe als voldoende ingeschat, maar de beschikbare ruimte is beperkt. Daarom wordt onderzocht of verruiming van deze faciliteit mogelijk en wenselijk is. Het risico wordt als tijdelijk en beheersbaar beschouwd en wordt binnen de treasuryfunctie gemonitord.

In de begroting is voor de balansraming technisch een externe financiering opgenomen om een negatieve liquiditeitspositie te voorkomen en de kengetallen te stabiliseren. Dit betreft een ramingsmaatregel, de feitelijke financieringsbehoefte wordt gedurende het jaar bepaald.

De geschatte beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 1 januari 2027 € 73.295 en bestaat uit de algemene reserve (€ 63.925) en de post onvoorzien (€ 10.000).

Kengetallen

Kengetallen geven inzicht in de financiële positie en de ontwikkeling van de baten en lasten van het Waterlands Archief. Zij ondersteunen het bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten bij de beoordeling van de financiële situatie. Het opnemen van kengetallen draagt bij aan een transparante en inzichtelijke jaarrekening.

Kengetallen zijn verhoudingsgetallen die zijn afgeleid uit onderdelen van de balans en het overzicht van baten en lasten. Zij helpen bij het beoordelen van de financiële positie en de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële risico's en tegenvallers op te vangen.

Conform het BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen:

- de netto schuldquote;
- de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- de solvabiliteitsratio;
- de grondexploitatie;
- de structurele exploitatieruimte;
- de belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over welke financiële ruimte het Waterlands Archief beschikt om zowel structurele als incidentele lasten te kunnen dekken. Daarmee geven zij inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang om zowel de balans als de exploitatie te betrekken. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit geven inzicht in de mate waarin sprake is van voldoende structurele baten en in de ruimte om deze op korte termijn te verhogen. De kengetallen netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en de solvabiliteitsratio hebben betrekking op de balans.

Omschrijving	Begroting 2027
Netto schuldquote	15,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	15,7%
Solvabiliteitsratio	15,2%
Structurele exploitatieruimte	6,7%
Grondexploitatie	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.

§ Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn en die over meerdere jaren worden gebruikt. Goed onderhoud van kapitaalgoederen is belangrijk voor een zo optimaal mogelijk functioneren en een lange levensduur.

Het Waterlands Archief beschikt over zowel materiële als immateriële vaste kapitaalgoederen. De materiële vaste kapitaalgoederen bestaan onder andere uit archiefstellingen, inventaris, machines en automatisering. De immateriële vaste

kapitaalgoederen betreffen onder meer de website.

Per 31 december 2027 bedraagt de boekwaarde naar verwachting € 373.945.

§ Financiering

Treasury betreft het sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden en financiële posities, het afleggen van verantwoording hierover en het toezichthouden op de daaraan verbonden risico's. Concreet gaat het om het financieren van beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het beheersen van rente- en kredietrisico's.De treasurywerkzaamheden vinden plaats binnen de financiële kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), waarbij wordt uitgegaan van zorgvuldig en verantwoord financieel beheer

De exploitatie van het WA wordt bijna volledig gefinancierd met de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten en beperkt met eigen middelen (reserves en voorzieningen).

Tweemaal per jaar ontvangt het Waterlands Archief een voorschot van 50% van de in de jaarbegroting vastgestelde bijdragen. Eventuele tijdelijke liquiditeitsbehoeften worden opgevangen met kortlopende financiering bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), via rekening-courant en/of kasgeldleningen.Daarnaast zal waarschijnlijk een lening bij de Gemeente Purmerend worden aangegaan.

Het financieringsbeleid is erop gericht dat het WA geen risicovolle transacties verricht. Het WA dient binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm te blijven.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gelden grenzen voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet bedraagt maximaal 8,2% van het begrotingstotaal van de lasten. De renterisiconorm bedraagt maximaal 20% van het begrotingstotaal, met een minimumbedrag van € 2.500.000.

§ Bedrijfsvoering

De uitvoering van de werkzaamheden van het Waterlands Archief wordt grotendeels verricht door de eigen medewerkers. De financiële administratie wordt intern uitgevoerd. Complexere financiële werkzaamheden, zoals het opstellen van de begroting en de jaarrekening, worden uitbesteed. De salarisadministratie wordt eveneens extern verzorgd. De facilitaire werkzaamheden worden intern georganiseerd, terwijl het gebouwenbeheer gedeeltelijk wordt uitgevoerd door de eigenaar van het pand, de gemeente Purmerend. De coördinator Bedrijfsvoering draagt zorg voor de afstemming van deze processen.

De vaste formatie wordt in 2027 geraamd op 12,22 fte verdeeld over 16 medewerkers.

Met ingang van het verslagjaar 2023 is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van toepassing. Dit betekent dat in deze paragraaf eventuele afwijkingen ten opzichte van de rapportagegrens worden opgenomen, evenals geconstateerde fouten, onduidelijkheden of eventuele fraude door eigen medewerkers, voor zover van toepassing.

§ Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee het WA een bestuurlijke relatie heeft én waarin het een financieel belang heeft. Het WA kent momenteel geen verbonden partijen.

§ Grondbeleid

Deze paragraaf is niet op het WA van toepassing.

§ Openbaarheid (Woo)

Vanaf 2025 is het verplicht om in de begroting een paragraaf Openbaarheid op te nemen waarin het beleid en de uitvoering rond de Wet open overheid (Woo) worden toegelicht. Voor 2027 richt het Waterlands Archief zich op verdere versterking van openbaarheid, transparantie en duurzaam informatiebeheer.

Beleidsvoornemens 2027

In 2027 ligt de nadruk op de volgende thema's:

- Verdere professionalisering van processen voor actieve openbaarmaking en verbetering van de vindbaarheid van informatie.
- Ondersteuning van deelnemende gemeenten bij duurzaam informatiebeheer en naleving van Woo- en archiefverplichtingen.
- Doorontwikkeling van digitale toegankelijkheid en technische voorzieningen.
- Voortzetting van bewustwordingsactiviteiten voor medewerkers en aangesloten gemeenten.

Uitvoering

In 2027 worden workflows voor openbaarmaking verder geoptimaliseerd, wordt beleid geactualiseerd op basis van landelijke ontwikkelingen en worden systemen verbeterd om toegankelijkheid en vindbaarheid van informatie te versterken. Ook vindt structurele monitoring en ondersteuning plaats richting deelnemende gemeenten.

Met deze activiteiten draagt het Waterlands Archief bij aan een transparante en goed toegankelijke overheid.

Begroting 2027

Overzicht van baten en lasten

Waterlands Archief	2025 Realisatie	2026 Gew. begroting	2027 Begroting
Personeelskosten	€ 1.204.123	€ 1.219.100	€ 1.259.800
Kapitaallasten	€ 128.331	€ 127.000	€ 123.000
Huisvestingskosten	€ 270.876	€ 287.100	€ 290.500
Administratiekosten	€ 105.851	€ 109.800	€ 112.000
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -
Specifieke kosten	€ 119.698	€ 148.900	€ 151.900
Bestuurskosten	€ 61	€ 100	€ 100
Bureau- en algemene kosten	€ 34.444	€ 33.200	€ 35.600
Onvoorziene uitgaven	€ -	€ 10.000	€ 10.000
Totaal kosten	€ 1.863.383	€ 1.935.200	€ 1.982.900
Gemeentelijke bijdragen	€ 1.689.300	€ 1.799.900	€ 1.849.700
Leges	€ -	€ -	€ -
Renten	€ 29.019	€ 29.000	€ 25.000
Specifieke inkomsten	€ 101.276	€ 103.500	€ 105.400
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 2.957	€ 2.800	€ 2.800
Totaal baten	€ 1.822.551	€ 1.935.200	€ 1.982.900
Dotatie/onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ (40.832)	€ 0	€ -

Digitalisering Bouwvergunningen	2025 Realisatie	2026 Gew. begroting	2027 Begroting
Specifieke kosten	€ 151.806	€ 129.628	€ 189.993
Totaal kosten	€ 151.806	€ 129.628	€ 189.993
Gemeentelijke bijdragen	€ 51.543	€ 99.905	€ 186.295
Totaal baten	€ 51.543	€ 99.905	€ 186.295
Dotatie/onttrekking reserves	€ 100.263	€ 29.723	€ 3.698
Resultaat	€ -	€ -	€ -

Taakvelden

Waterlands Archief *Bedragen x € 1.000*

Taakveld	Realisatie 2025			Gewijzigde begroting 2026			Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.4 Musea	248	133	-115	276	135	-141	275	133	-142
0. Bestuur en ondersteuning									
0.4 Overhead	1.615		-1.615	1.659		-1.659	1.708		-1.708
0.8 Algemene dekkingsmiddelen		1.689	1.689		1.800	1.800		1.850	1.850
0.10 Mutaties reserves								-	
Totaal bestuur en ondersteuning	1.615	1.689	74	1.659	1.800	141	1.708	1.850	142
Saldo van baten en lasten	1.863	1.823	-41	1.935	1.935	0	1.983	1.983	0

Digitalisering Bouwvergunningen *Bedragen x € 1.000*

Taakveld	Realisatie 2025			Gewijzigde begroting 2026			Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.4 Musea	152		-152	130		-130	190		-190
0. Bestuur en ondersteuning									
0.8 Algemene dekkingsmiddelen		52	52		100	100		186	186
0.10 Mutaties reserves		100	100		30	30	-	4	4
Totaal bestuur en ondersteuning	-	152	152	-	130	130	-	190	190
Saldo van baten en lasten	152	152	-	130	130	-	190	190	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Personeelskosten

De vaste formatie wordt in 2027 geraamd op 12,22 fte, verdeeld over 16 medewerkers. De periodieke verhogingen zijn volledig doorgerekend. In 2027 gaat één medewerker met pensioen. Verdere mutaties in het personeelsbestand worden op dit moment niet verwacht.

Voor de berekeningen is uitgegaan van de salarisschalen volgens de Cao SGO vanaf april 2025.

De medewerker digitalisering wordt in 2027 voor 50% toegerekend aan het programma Digitalisering Bouwvergunningen. De overige 50% van de loonkosten komt ten laste van de reguliere personeelskosten van het WA.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit de afschrijving en de rente interne financiering. In 2027 is een investering in ICT gepland. Onder deze investering vallen onder meer de vervanging van de (back-up)servers.

De kapitaallasten over 2027 zijn als volgt opgebouwd:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2027	Investeringen 2027	Afschrijving 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Rente 2027	Kapitaallasten 2027
Website	€ 1.157	€ -	€ 1.133	€ 24	€ 58	€ 1.191
Informatie & Archief	€ 4.748	€ -	€ 1.384	€ 3.364	€ 237	€ 1.621
	€ 5.905	€ -	€ 2.517	€ 3.388	€ 295	€ 2.812

Materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2027	Investeringen 2027	Afschrijving 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Rente 2027	Kapitaallasten 2027
Archiefstellingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Inrichtingskosten	€ 271.830	€ -	€ 42.113	€ 229.717	€ 13.591	€ 55.704
Inventaris	€ 5.974	€ -	€ 4.307	€ 1.667	€ 299	€ 4.605
Automatisering	€ 83.480	€ 55.000	€ 43.270	€ 95.210	€ 4.174	€ 47.444
Machines	€ 52.697	€ -	€ 8.734	€ 43.963	€ 2.635	€ 11.369
	€ 413.981	€ 55.000	€ 98.423	€ 370.557	€ 20.699	€ 119.122

Huisvestingskosten

De kosten voor de huisvesting worden ongeveer gelijk geschat aan de kosten voor 2026 met toepassing van indexering. De erfpacht wordt volgens afspraak niet geïndexeerd.

Administratiekosten

Tot deze kostengroep worden de accountantskosten gerekend en de kosten met betrekking tot automatisering, internet en dergelijke. Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2026 wordt alleen een indexering verwacht.

Specifieke kosten

Onder de specifieke kosten zijn de verwachte uitgaven opgenomen voor activiteiten, voorlichting, educatie, aankopen en/of restaureren van historische stukken, archiefbehoeften en archiefvernietiging. Ook de kosten voor het e-depot, digitalisering en tentoonstellingen zijn hieronder opgenomen. De kosten zijn verhoogd met de verwachte prijswijzigingen.

Bestuurskosten

Er worden nauwelijks uitgaven verwacht.

Bureau- en algemene kosten

Hieronder vallen kosten voor kantoor, porti, telefoon, reproductie, abonnementen en verzekeringen. Door indexatie zijn de geraamde kosten in totaliteit iets hoger dan het jaar ervoor.

Gemeentelijke bijdragen

Het bedrag bestaat uit een structurele bijdrage aan de GR.

Leges

Op de post leges wordt niets verwacht.

Renten

Het betreft de rente die vergoed wordt over banktegoeden. Naast de rente van de bank, wordt op deze post ook de rente op de interne financiering van de vaste activa geraamd.

Specifieke inkomsten

Het betreft hier bijvoorbeeld inkomsten uit de verhuur van de vergaderruimte en van door het WA georganiseerde cursussen. Veruit het grootste deel betreft geraamde vergoedingen voor de opslag van archieven van derden.

Subsidies en bijdragen

Op de post subsidies en bijdragen wordt niets verwacht.

Overige inkomsten

Tot de overige inkomsten worden bijvoorbeeld de ontvangen administratiekosten gerekend.

Digitalisering bouwvergunningen

Binnen het Programma Digitalisering Bouwvergunningen zijn specifieke kosten opgenomen. Dit betreft de geraamde uitgaven voor het digitaliseringsproces, inclusief de personeelskosten van de medewerker die hier wekelijks 16 uur aan werkt.

Ter dekking van deze kosten is een onttrekking uit de Reserve Digitalisering Bouwvergunningen begroot, ter hoogte van hetzelfde bedrag als de geraamde lasten.

De gemeentelijke bijdragen voor dit project bestaan uit dotaties die per deelnemende gemeente gelijk zijn aan het geraamde tekort.

Het Programma Digitalisering Bouwvergunningen bestaat volledig uit incidentele baten en lasten.

Meerjarenraming van baten en lasten

Waterlands Archief	2027	2028	2029	2030
Personeelskosten	€ 1.259.800	€ 1.317.400	€ 1.370.500	€ 1.422.500
Kapitaallasten	€ 123.000	€ 115.000	€ 109.000	€ 105.000
Huisvestingskosten	€ 290.500	€ 294.000	€ 297.600	€ 301.300
Administratiekosten	€ 112.000	€ 114.300	€ 116.600	€ 119.000
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -
Specifieke kosten	€ 151.900	€ 154.900	€ 158.000	€ 161.100
Bestuurskosten	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Bureau- en algemene kosten	€ 35.600	€ 34.500	€ 35.200	€ 37.800
Onvoorziene uitgaven	€ 10.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
Totaal kosten	€ 1.982.900	€ 2.041.200	€ 2.098.000	€ 2.157.800
Gemeentelijke bijdragen	€ 1.849.700	€ 1.908.400	€ 1.966.300	€ 2.027.000
Leges	€ -	€ -	€ -	€ -
Renten	€ 25.000	€ 22.500	€ 19.300	€ 16.200
Specifieke inkomsten	€ 105.400	€ 107.500	€ 109.600	€ 111.800
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 2.800	€ 2.800	€ 2.800	€ 2.800
Totaal baten	€ 1.982.900	€ 2.041.200	€ 2.098.000	€ 2.157.800
Dotatie/onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -

Digitalisering Bouwvergunningen	2027	2028	2029	2030
Specifieke kosten	€ 129.628	€ 189.993	€ -	€ -
Totaal kosten	€ 129.628	€ 189.993	€ -	€ -
Gem. bijdr.digital. Bouwvergunningen	€ 99.905	€ 186.295	€ -	€ -
Totaal baten	€ 99.905	€ 186.295	€ -	€ -
Dotatie/onttrekking reserves	€ 29.723	€ 3.698	€ -	€ -
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -

Overzicht incidentele en structurele lasten en baten

Programma	Type	Toelichting
Waterlands Archief	Structureel	Hoort tot de reguliere exploitatie, terugkerende taken, geen projectcomponent
Digitalisering Bouwvergunningen	Incidenteel	Tijdelijk project, afgebakend, met specifieke dekking

Omdat het project Digitalisering Bouwvergunningen een afgebakende duur heeft (tot en met 2027) en niet tot de reguliere exploitatie behoort, wordt dit programma volledig als incidenteel aangemerkt.

Geprognotiseerde balans 2027-2030

ACTIVA	2027	2028	2029	2030
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	€ *3.388*	€ *1.981*	€ *597*	€ -
Materiële vaste activa	€ *370.557*	€ *307.002*	€ *246.430*	€ *186.165*
Totaal vaste activa	**€ 373.945**	**€ 308.983**	**€ 247.027**	**€ 186.165**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ *4.000*	€ *4.000*	€ *4.000*	€ *4.000*
Vorderingen op openbare lichamen	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Overige uitzettingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige vorderingen	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Liquide middelen	€ *35.809*	€ *50.886*	€ *62.842*	€ *73.704*
Kassaldi	€ -	€ -	€ -	€ -
Banksaldi	€ 35.809	€ 50.886	€ 62.842	€ 73.704
Liq.midd. bij Ministerie v Financiën	€ -	€ -	€ -	€ -
Schatkistbankieren	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ *2.000*	€ *2.000*	€ *2.000*	€ *2.000*
Nog te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Totaal vlottende activa	**€ 41.809**	**€ 56.886**	**€ 68.842**	**€ 79.704**
Totaal activa	**€ 415.754**	**€ 365.869**	**€ 315.869**	**€ 265.869**

PASSIVA	2027	2028	2029	2030
Vaste passiva				
Eigen vermogen	€ *63.294*	€ *63.295*	€ *63.295*	€ *63.295*
Algemene reserve	€ 48.295	€ 48.295	€ 48.295	€ 48.295
Bestemmingsreserves	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Verwacht resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -
Voorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ -	€ -	€ -	€ -
Vaste schulden >= één jaar	€ *300.000*	€ *250.000*	€ *200.000*	€ *150.000*
Waarborgsommen	€ -	€ -	€ -	€ -
Leningen van binnenlandse banken*	€ 300.000	€ 250.000	€ 200.000	€ 150.000
Totaal vaste passiva	**€ 363.294**	**€ 313.295**	**€ 263.295**	**€ 213.295**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente korter dan één jaar	€ *2.460*	€ *2.574*	€ *2.574*	€ *2.574*
Negatieve banksaldi	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige schulden	€ 2.460	€ 2.574	€ 2.574	€ 2.574
Overlopende passiva	€ *50.000*	€ *50.000*	€ *50.000*	€ *50.000*
Verplichtingen die in het jaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen en vooruitontvangen bedragen	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Totaal vlottende passiva	**€ 52.460**	**€ 52.574**	**€ 52.574**	**€ 52.574**
Totaal passiva	**€ 415.754**	**€ 365.869**	**€ 315.869**	**€ 265.869**

** De opgenomen lening betreft een ramingstechnische maatregel om de liquiditeitspositie sluitend te presenteren; de feitelijke financiering wordt gedurende het jaar binnen de treasuryfunctie bepaald op basis van kostenefficiëntie en marktomstandigheden.*

Staat van reserves en voorzieningen

Het WA beschikt sinds 2024 niet meer over voorzieningen. De laatste bestaande voorziening is in 2023–2024 volledig vrijgevallen dan wel afgewikkeld, waardoor er per 2024 geen verplichtingen of risico's meer aanwezig zijn die een voorziening rechtvaardigen.

Omdat er in de komende jaren geen nieuwe verplichtingen, risico's of onderhoudslasten worden verwacht die voldoen aan de criteria van het BBV voor het vormen van een voorziening, wordt in deze begroting geen staat van voorzieningen opgenomen.

In dit hoofdstuk wordt daarom uitsluitend de staat van de reserves weergegeven.

Staat van reserves 2027

Waterlands Archief	Balans 31-12-2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat vorig boekjaar	Balans 31-12-2027
Algemene reserve	€ 48.295	€ -	€ -	€ -	€ 48.295
Reserve ruitbreuk	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ 15.000
Totaal reserves	€ 63.295	€ -	€ -	€ -	€ 63.295

Digitalisering Bouwvergunningen	Balans 31-12-2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat vorig boekjaar	Balans 31-12-2027
Reserve digitalis. bouwtekeningen	€ 3.698	€ 186.295	€ 189.993	€ -	€ 0
Totaal reserves	€ 3.698	€ 186.295	€ 189.993	€ -	€ 0

Meerjarenraming reserves en voorzieningen

Het WA beschikt sinds 2024 niet meer over voorzieningen. Daarom bevat deze meerjarenraming uitsluitend de ontwikkeling van de reserves.

Waterlands Archief	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029	Boekwaarde 31-12-2030
Algemene reserve				
Bestemming resultaat vorig jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 48.295	€ 48.295	€ 48.295	€ 48.295
Reserve ruitbreuk	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Totaal reserves	€ 63.295	€ 63.295	€ 63.295	€ 63.295

Digitalisering Bouwvergunningen	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029	Boekwaarde 31-12-2030
Reserve digitalis. bouwtekeningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal reserves	€ -	€ -	€ -	€ -

Gemeentelijke bijdragen 2027

Waterlands Archief	meters archief 31-12-25	GiB opslag 31-12-25	aantal inwoners 01-01-27	bijdrage o.b.v. meters archief	bijdrage per GiB	bijdrage o.b.v. inwoner-aantallen	totaal bijdrage 2027
Edam-Volendam	883	4.510	37.200	€ 56.567	€ 20.734	€ 332.281	€ 409.581
Landsmeer	163	361	11.955	€ 10.442	€ 1.661	€ 106.786	€ 118.889
Purmerend	929	6.039	97.341	€ 59.513	€ 27.758	€ 869.478	€ 956.749
Waterland	460	1.410	17.800	€ 29.468	€ 6.480	€ 158.995	€ 194.943
Wormerland	241	1.605	16.426	€ 15.439	€ 7.376	€ 146.722	€ 169.537
Totaal	2.676	13.925	180.722	€ 171.429	€ 64.010	€ 1.614.261	€ 1.849.700

Digitalisering Bouwvergunningen	Bijdrage 2027
Edam-Volendam	€ 20.532
Landsmeer	€ 3.317
Purmerend	€ 121.927
Waterland	€ 35.865
Wormerland	€ 4.654
Totaal	€ 186.295

Meerjarenraming gemeentelijke bijdragen

Waterlands Archief	Totaal bijdrage 2027	Totaal bijdrage 2028	Totaal bijdrage 2029	Totaal bijdrage 2030
Edam-Volendam	€ 409.581	€ 419.671	€ 428.483	€ 437.208
Landsmeer	€ 118.889	€ 124.171	€ 127.893	€ 132.230
Purmerend	€ 956.749	€ 986.465	€ 1.017.316	€ 1.051.265
Waterland	€ 194.943	€ 204.065	€ 215.127	€ 225.228
Wormerland	€ 169.537	€ 174.028	€ 177.482	€ 181.068
Totaal	€ 1.849.700	€ 1.908.400	€ 1.966.300	€ 2.027.000

Digitalisering Bouwvergunningen	Bijdrage 2027	Bijdrage 2028	Bijdrage 2028	Bijdrage 2029
Edam-Volendam	€ 20.532	€ -	€ -	€ -
Landsmeer	€ 3.317	€ -	€ -	€ -
Purmerend	€ 121.927	€ -	€ -	€ -
Waterland	€ 35.865	€ -	€ -	€ -
Wormerland	€ 4.654	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 186.295	€ -	€ -	€ -